

Erhvervsstyrelsen
Dahlerups Pakhus
Langelinje Allé 17
2100 København Ø

Mail sendt til fingerplanrevision@erst.dk

København 21. marts 2019

Friluftsrådets hørings svar vedrørende forslag til Landsplandirektiv for Fingerplan-revision 2019

Generelt om Fingerplanen

Friluftsrådet stiller sig positiv over for en overordnet sammenfattende fysisk planlægning, som bl.a. giver en bedre forudsætning for tilstedeværelsen af grønne og blå områder til udfoldelse af friluftsliv og for sikring af en rekreativ infrastruktur. Friluftsrådet finder det af afgørende betydning, at staten foretager en overordnet fysisk planlægning i Hovedstadsområdet, med det formål at sikre en fornuftig udvikling af Hovedstadsområdet under hensyn til natur og miljø og med en struktur, der giver mulighed for byudvikling, samtidig med at der sikres en bevarelse og reservation af grønne områder. Det er nødvendigt, at staten fastholder og udvikler hele Hovedstadsområdet og ikke alene overlader det til de enkelt kommuner at suboptimere inden for de givne kommunegrænser.

Fingerplanen har mange år på bagen som masterplan for arealanvendelsen i hovedstadsregionen. Den har bl.a. været med til i et vist omfang at sikre natur- og frirum til befolkningen i de grønne kiler mellem byfingrene. Imidlertid er der i udspillet og i debatten dukket begreber op, der foruroliger Friluftsrådet.

I forslaget bliver der åbnet op for at kommunerne kan udtage ca. 160 ha af de eksisterende grønne kiler i hovedstadsregionen mod at udlægge nye arealer i forholdet 1:1. Det lyder umiddelbart besnærende at bytte arealer med lav rekreativ værdi ud 1:1 med arealer med højere rekreativ værdi. Men Friluftsrådet finder ikke, at en sådan byttehandel er uden problemer. Friluftsrådet peger på, at der med forslaget lægges op til at udtage grønne områder som i årtier har været beskyttet som grøn kile, med nye arealer, som i mange tilfælde har en ringere naturværdi. Hvis de nye arealer har en høj naturværdi i forvejen, så har de jo allerede en stor naturmæssig og rekreativ betydning. Det er vigtigt at se på, om der etableres et nyt grønt område på en pløjemark som bytte for et areal, som i årtier har været beskyttet som en del af de grønne kiler.

Det foreslås, at der udlægges nye ca. 400 ha grønne kiler. Friluftsrådet er ikke imponeret af et sådan udlæg. Det svarer blot til 1/3 del af Vestskovens areal og opvejer ikke i sig selv den udvidelse af byfingre, der lægges op til. Friluftsrådet mangler i forslaget til Fingerplan 2019 nogle bud på en mere visionær udvikling af regionens natur og nogle mere visionære bud på sikring og udvikling af de rekreative områder. Danmark står over for en stor opgave med at stoppe tilbagegangen i biodiversiteten og sikre de naturmæssige værdier, og derfor undres man over at forslaget til Fingerplan ikke adresserer denne store samfundsudfordring.

Friluftsrådet finder det af afgørende betydning, at Fingerplanen fortsat sikrer de grønne kiler så områderne forbeholdes overvejende almen og ikke bymæssig friluftsanvendelse med mulighed for jordbrugs-mæssig anvendelse. De grønne kiler spiller en central rolle for naturværdierne og biodiversiteten i Hovedstadsområdet. Friluftsrådet er derfor bekymret, når der dels i Fingerplanen dels i Regeringens initiativer til en styrkelse af Hovedstadsområdet lægges op til at placere klimatilpasningsanlæg, støjafskærmningsanlæg og solcelleanlæg/energianlæg i de grønne kiler. Alt sammen elementer og funktioner, der med stor sandsynlighed vil forringe kilernes natur og friluftsanvendelse. Friluftsrådet ser således en fremtidig udfordring i forhold til den stærkt stigende opmærksomhed omkring arealreservation til blandt andet dominerende klimatilpasningsanlæg og frygter, at det på sigt vil indskrænke de grønne områder i hovedstadsregionen.

De grønne kiler i Fingerplanen har som sagt til en vis grad sikret, at Hovedstadsområdet stadig har skovområder, grønne dalstrøg, overdrev og åbne landskabsområder til stor glæde for ikke mindst regionens borgere. Men kilerne er under fortsat pres og forslaget til Fingerplan 2019 synes ikke at fremkomme med tiltag til at modstå dette pres, i stedet lemper det på en række områder bestemmelserne, så kilernes funktion for almene, ikke bymæssige friluftsanvendelser og natur forringes. Derfor ønsker Friluftsrådet, at der udarbejdes en overordnet plan for de enkelte grønne kiler. Der ønskes et bedre planmæssigt greb om sikring af de grønne kilers afgørende betydning for hele hovedstadsregionens natur, biodiversitet og friluftsliv.

Friluftsrådet finder endvidere, at der bør stilles krav til en koordinering imellem hovedstadskommunerne. Friluftsrådet understreger vigtigheden af, at der kræves en mere aktiv indsats fra kommunerne for at udføre en mere helhedsorienteret fysisk planlægning og arealreservation i hovedstadsregionen set i lyset af, at staten i denne Fingerplanrevision endnu en gang slækker sin rolle som koordinator og i udstrakt grad blot lægger op til at godkende de fleste udviklingsønsker fra kommunerne.

Med den reviderede Fingerplan lægges der op til at igangsætte partnerskabsprojekter med kommuner og relevante organisationer om frivillig etablering af nye grønne kiler, der kan åbne nye rekreative muligheder og kan indgå i klimatilpasningstiltag. Friluftsrådet stiller sig selvfølgelig åbne over for et arbejde med udlægning af nye grønne kiler, men vil i denne henseende fastholde, at sådanne kiler nødvendigvis må sikres ved optagelse i plangrundlaget for hovedstaden. En frivillig grøn kile i dag er måske ikke en grøn kile i morgen, hvis ikke plangrundlaget fastlægges. Friluftsrådet ser sig selv som en stærk medspiller og partner i sådanne initiativer om udlæg af nye grønne kiler.

Friluftsrådet finder grundlaget for de overordnede principper for planlægning af et regionalt stinet for overvejende fornuftigt. Dog undrer det Friluftsrådet, at retningslinjerne alene lægger op til at stierne anvendes af vandrende og cyklende og at det specifikt trækkes frem, at man ikke ønsker at fastlægge retningslinjer for arbejde med rekreative stier som eksempelvis ridestier. Friluftsrådet vil i denne forbindelse minde om, at der i regionen er udpeget ridestisystemer omfattet af UNESCOs verdensarv og at der flere steder er arbejdet med regionale ridestier blandt andet i forbindelse med regionens Nationalparker.

Friluftsrådet understreger, at supercykelstierne siger på især pendling med cykel mellem bolig og arbejdsplads og altså som sådan ikke indgår i regionens overordnede rekreative stinet.

Friluftsrådets kommentarer og bemærkning til kommunernes konkrete forslag, som Erhvervsstyrelsen har imødekommet i denne Fingerplan-revision:

Forslag 3: Friluftsrådet noterer sig, at forslaget til Fingerplanen 2019 lægger op til at tillade Albertslund Kommune at planlægge for to støjvolde i grønne kiler, samtidig med, at der integreres rekreative elementer i støjvoldene. Friluftsrådet har forståelse for, at støjvolde søges udnyttet til andre funktioner, men ønsker samtidig at understrege, at Rådet principielt finder, at støjvolde er anlæg, som relaterer sig til bymæssige funktioner og at støjvolde som udgangspunkt ikke bør placeres i grønne kiler. Fingerplanen bør ikke åbne op for at støjafskærmningsanlæg, som hidrører bymæssige funktioner, placeres i de grønne kiler. Disse skal i stedet integreres i de arealer, som allerede er udlagt til bymæssige funktioner.

Forslag 6, 17 og 52: Allerød Kommune, Fredensborg Kommune og Rudersdal Kommune ønsker mulighed for at kunne udvikle eksisterende ejendomme i de grønne kiler til bymæssige formål, herunder erhverv, boliger eller institutioner. Friluftsrådet finder, at der kan være samfundsmæssig fornuft i en sådan fornyet udnyttelse af en eksisterende bygningsmasse i de grønne kiler, men er samtidig bekymret når der generelt i forslaget til Fingerplan § 18, stk. 7. lægges op til en generel tilladelse til, at der i de indre grønne kiler og kystkiler tillades at planlægge for ændret anvendelse af eksisterende bygninger. Der er ikke overblik over i hvilket omfang en sådan lempelse vil kunne medføre nye bymæssige funktioner i de grønne kiler.

Forslag 7: Friluftsrådet tilslutter sig Allerød Kommunes ønske om, at kileafgræsningen kan tilrettes så den så vidt muligt følger eksisterende fysiske, planmæssige eller fysiske grænser. Friluftsrådet forholder sig dog til forslaget med forbehold. I nogle tilfælde kan disse mindre justeringer være relevante, fordi de kan tilpasses de eksisterende forhold.

Forslag 10: Friluftsrådet mener, at udvidelsen af den grønne kile ved Jonstrup Å i Ballerup Kommune er et rigtig godt forslag, da projektet forbinder Hjortespringkilen med den ydre grønne ring. Forslaget passer godt med Friluftsrådets generelle betragtning omkring behovet for en overordnet plan for de grønne kiler.

Forslag 13: Friluftsrådet kan ikke støtte op omkring forslaget til at styrke udviklingsmulighederne omkring DTU Diplom i Ballerup Kommune. Forslaget muliggør udbygning med besøgsintensivt byggeri, som vil inddrage arealer fra Sømosen. Friluftsrådet ser forslaget som et tab af natur i Ballerup Kommune.

Forslag 39: Friluftsrådet er modstandere af Hvidovre Kommunes forslag om at tage to grøn-kile-arealer med jordbrug og nedlagte gartnerier ud af den grønne kile for i stedet at tillade byudvikling på areaerne. Dette selv om det skulle betinges af, at et andet areal i eksisterende grøn kile overgår fra jordbrug til alment tilgængeligt grønt område. De grønne kiler har altid rummet mulighed for jordbrugs-mæssig anvendelse, så forslaget ses blot som et forslag om at inddrage grøn kile arealer til bymæssig bebyggelse.

Forslag 42: Høje-Taastrup Kommune ønskede oprindeligt i Fingerplan-revision 2017 at udtage et areal på 98,5 ha fra den grønne kile ved Kallerup grusgrav. Dette areal er nu i Fingerplan-revision 2019 skåret ned til ca. 30 ha. Kommunen påpeger, at planlægning for ny Fjordkile vil kunne udgøre et erstatningsareal. Kommunen ønsker at planlægge for et solenergianlæg i det pågældende område ved Kallerup grusgrav i Hedehusene. Friluftsrådet er principielt modstandere af, at sådanne arealer tages ud af de

grønne kiler, eftersom summen af de forslag, der ønsker dette og lignende vil have en omfattende og ændrende konsekvens for den samlede Fingerplan og de grønne kiler. Friluftsrådet ønsker, at området ved Kallerup grusgrav etableres som et friluft- og aktivitetsområde á la Hedeland eller integreres som en del af Fjordkilen mod Roskilde. Friluftsrådet bakker op om ideen om at udarbejde en plan for naturperler i Høje-Taastrup Kommune. Friluftsrådet ser sig selv som en stærk samarbejdspartner og medspiller i udarbejdelsen af sådan en plan.

Forslag 60:

Friluftsrådet finder, at forlængelsen af Køge-byfinger til Herfølge bør følges op af krav i Fingerplanen om udlæg af yderligere grønne kiler i relation til byfingerforlængelsen.

Forslag 68: Friluftsrådet glæder sig over, at Roskilde Kommune vil arbejde aktivt for at Fjordkilen udvides og videreføres. Friluftsrådet bakker derfor også op om at igangsætte partnerskabsprojekter omkring etablering af flere grønne kiler, der kan åbne nye rekreative muligheder og eventuelt kan indgå i klimatilpasningstiltag. Friluftsrådet stiller dog spørgsmålstegn ved hvad der skal forstås ved at der udlægges "Frivillige" grønne kiler? Friluftsrådet stiller sig selvfølgelig positiv over for et arbejde med udlægning af nye grønne kiler, men vil i denne henseende fastholde, at sådanne kiler nødvendigvis må sikres ved optagelse i plangrundlaget for hovedstaden. En frivillig grøn kile i dag er måske ikke en grøn kile i morgen hvis ikke plangrundlaget fastlægges. Friluftsrådet ser sig selv som en stærk medspiller og partner i sådanne initiativer.

Forslag 79: I forlængelse af forslag 68 foreslår en række kommuner (Loop-City-kommunerne), at der sker en samlet planlægning for fremtidens grønne kiler mv. Friluftsrådet stiller sig selvfølgelig positiv over for et arbejde med udlægning af nye grønne kiler, men vil i denne henseende fastholde, at sådanne kiler nødvendigvis må sikres ved optagelse i plangrundlaget for hovedstaden. En frivillig grøn kile i dag er måske ikke en grøn kile i morgen, hvis ikke plangrundlaget fastlægges. Friluftsrådet ser sig selv som en stærk medspiller og partner i sådanne initiativer.

Forslag 80: Friluftsrådet ser muligheder i en fortsat udvikling af natur og friluftsfunktioner i den grønne kystkile ved Køge Bugt Strandpark. Friluftsrådet er bekymret for, at der med en række af særbestemmelser i § 18 a for den grønne kystkile ved Køge Bugt Strandpark, som der lægges op til i forslaget til Fingerplan 2019 åbnes op for en udvikling af dele af Strandparken, som ikke vil være foreneligt med en grøn kystkile. Der lægges således op til, at der kan etableres (hotellignende?) overnatningsfaciliteter visse steder, ligesom der lempes betydeligt i de gældende regler, der hidtil har forhindret etablering af bymæssige funktioner og store bygningskrævende anlæg til fritidsformål. Friluftsrådet ønsker, at den grønne kystkile ved Køge Bugt Strandpark fortsat reguleres på linje med andre kystkiler.

Fælles forslag fra de ti Loop-City-kommuner

Friluftsrådet bakker op om, at Loop-City-kommunerne gennem kommuneplanlægning som led i omdannelse af by- og erhvervsområder langs Ring 3 fastlægger grønne og blå forbindelser på tværs af kommunerne til alment friluft- og fritidsformål samt sammenhængende stiforbindelser i Hovedstadsområdet. Friluftsrådet mener, at der bør ske en helhedsorienteret planlægning mellem de ti Loop-City-kommuner og at indsatsen skal koordineres i overordnet administrationsgrundlag, hvor en præcisering af anvendelsen og afgrænsningen af de grønne kiler beskrives. Friluftsrådet bakker op om tanken om helhedsplan-

lægning, især i et område med mange mindre kommuner. Friluftsrådet ser sig selv som en stærk med-spiller og partner i sådan en koordineret indsats omkring arealanvendelsen samt nye udlæg til grønne områder i Ring 3-korridoren.

Med venlig hilsen

Torbjørn Eriksen
Vicedirektør
Friluftsrådet

På vegne af:

- Poul Erik Pedersen, Kredsformand Friluftsrådet Nordsjælland
- Niels Egeberg, Kredsformand Friluftsrådet Storkøbenhavn Vest
- Gunnar Brüsck, Kredsformand Friluftsrådet Storkøbenhavn Nord
- Flemming Hansen, Kredsformand Friluftsrådet København
- Hans Steffen Ravn Hansen, Kredsformand Friluftsrådet Roskilde
- Aksel Leck Larsen, Kredsformand Friluftsrådet Østsjælland